

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**  
**Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της**  
**Επιστήμης**  
**Χειμερινό Εξάμηνο 2015-16**

---

**Μεταπτυχιακό Σεμινάριο**

**“Ερμηνευτική”**

<b>Διδάσκων</b>	Καθ. Χ. Μαντζαβίνος
<b>Συμμετέχοντες</b>	Μεταπτυχιακοί φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών “Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας”
<b>Απαιτήσεις</b>	Οι συμμετέχοντες καλούνται να έχουν διαβάσει τα κείμενα που θα συζητηθούν σε κάθε συνεδρία και να συμμετέχουν ενεργά στην συζήτηση. Κάθε φοιτητής ή φοιτήτρια θα πρέπει να κάνει μια σύντομη παρουσίαση διάρκειας 15-20 λεπτών στην αρχή μίας συνεδρίας.
<b>Ημέρα και Ώρα Μαθήματος</b>	Το σεμινάριο θα λαμβάνει χώρα κάθε Δευτέρα 18.00-21.00.
<b>Αίθουσα</b>	Αίθουσα Γ
<b>Περιγραφή του Μαθήματος</b>	<p>According to a common view human actions are meaningful and texts and other by-products of human action constitute meaningful material. Text interpretation is a problem that lay-people and scientists alike are called to deal with in their everyday practices and the fundamental issue is both to accurately describe these activities and to normatively appraise them. In the last decades, one major line of thought which I want to label «postmodernist» has dominated the discussion, according to which text interpretation is not a problem that can be treated scientifically, i.e. using any of the standards employed in the natural sciences. Philosophical hermeneutics in the tradition of Heidegger and Gadamer and deconstructionism in the tradition of Derrida have challenged the possibility of achieving any kind of hermeneutic objectivity, of distinguishing between correct and incorrect interpretations and of appealing to any kind of evidential support of different interpretative hypotheses.</p> <p>Analytical philosophy of science has – with very few exceptions – systematically avoided the treatment of the concrete problems that emerge when dealing with meaningful material, so that literally no attention is paid to a great range of disciplines that deal with text</p>

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**  
**Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της**  
**Επιστήμης**  
**Χειμερινό Εξάμηνο 2015-16**

---

interpretation. All those disciplines, summarized under the collective term “Humanities,” are practically excluded from the endeavours of philosophers of science, largely because there is a hesitance to reconstruct and normatively appraise their activities employing the standard tools of the analytic philosophy of science, most importantly the analysis of the relationship between theory and evidence.

Rather than providing a criticism of the great array of «postmodernist» approaches, the aim of this seminar is positive: it attempts to show that the problem of text interpretation can be dealt with in a way that respects the standards prevailing in the general philosophy of science.

**Διδακτικές  
Μονάδες**

Οι διδακτικές μονάδες για το σεμινάριο είναι τρεις (3).

**Τρόπος  
Εξέτασης**

Προφορική παρουσίαση και σύντομη εργασία (2,500 λέξεων) σε θέμα που θα συμφωνηθεί με τον διδάσκοντα.

**Τρόπος  
Επικοινωνίας**

Με email στο:  
[cmantzavinos@phs.uoa.gr](mailto:cmantzavinos@phs.uoa.gr)

**Διδακτικό  
Εγχειρίδιο**

Το σεμινάριο θα είναι βασισμένο στην συζήτηση επιστημονικών άρθρων περί ερμηνευτικής.

**Πρόγραμμα  
Σεμιναρίου**

**Θέμα 1: Εισαγωγή**

**Θέμα 2: Ερμηνευτική Φιλοσοφία – Ιστορική Προσέγγιση**

Oliver Scholz: "Hermeneutics", in: *International Encyclopedia for the Social and Behavioral Sciences*, 2015, pp. 778-784.

**Θέμα 3: Η ερμηνευτική προσέγγιση του Wilhelm Dilthey**

Wilhelm Dilthey: *Η Γένεση της Ερμηνευτικής* (1900), Εκδόσεις Ροές, 2010

Μαντζαβίνος, Χ.: *Νατουραλιστική Ερμηνευτική*, Κεφ. 1: Το αίτημα της αυτονομίας των επιστημών του ανθρώπου. Κριτική της ερμηνευτικής προσέγγισης του Wilhelm Dilthey (typescript).

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**  
**Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της**  
**Επιστήμης**  
**Χειμερινό Εξάμηνο 2015-16**

---

**Θέμα 4: Η Φιλοσοφική Ερμηνευτική του Hans-Georg Gadamer**

Hans-Georg Gadamer: *Hermeneutik I (Wahrheit und Methode)*, Tübingen, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), 6.Aufl., 1990, S. 270-312 und 387-409

Μαντζαβίνος, Χ.: Νατουραλιστική Ερμηνευτική, Κεφ. 3: Το αίτημα της καθολικότητας της φιλοσοφικής ερμηνευτικής. Κριτική της προσέγγισης του Hans-Georg Gadamer (typescript).

**Θέμα 5: Η διαμάχη μεταξύ Verstehen – Erklären**

Hans Albert: *Treatise on Critical Reason*, Ch. 6: Meaning and Reality, Princeton: Princeton University Press, 1985, pp. 165-198.

Mantzavinos, C.: *Naturalistic Hermeneutics*, Ch. 4: The Problematic of Meaning. *The Naturalistic Way Out*, Cambridge: Cambridge University Press, 2005, pp. 73-86.

**Θέμα 6: Η εξήγηση πράξεων εμφόρτων νοήματος**

Mantzavinos, C. (2012): How to Explain Meaningful Actions, in: *Philosophy of the Social Sciences*, vol. 42, 2012, pp. 224-238.

**Θέμα 7: Το Πρόβλημα του Ερμηνευτικού Κύκλου**

Stegmüller, Wolfgang (1979/1988): "Walther von der Vogelweide's Lyric of Dream-Love and Quasar 3C 273. Reflections on the So-called 'Circle of Understanding' and on the So-called 'Theory-Ladenness' of Observations", in: J.M.Connolly and T. Keutner (eds.) *Hermeneutics versus Science? Three German Views*, Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press, pp. 105-152.

Μαντζαβίνος, Χ.: "Τι είδους πρόβλημα είναι ο ερμηνευτικός κύκλος;" στον Τιμητικό Τόμο του Πέτρου Γέμτου, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012, σελ. 495-509.

**Θέμα 8: Ερμηνευτική και Υποθετικό-Παραγωγική Μέθοδος**

Føllesdal, Dagfinn (1979): "Hermeneutics and the hypothetico-deductive method", in: *Dialectica*, vol. 33, S. 319-336

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**  
**Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της**  
**Επιστήμης**  
**Χειμερινό Εξάμηνο 2015-16**

---

**Θέμα 9: Ερμηνευτική Αντικειμενικότητα**

Rescher, Nicholas (1997/2003): „Hermeneutic Objectivity: Against Deconstructionism“, in: Rescher, Nicholas: Objectivity. The Obligations of Impersonal Reason, Notre Dame and London: University of Notre Dame, S. 197-209

**Θέμα 10: Η ερμηνεία κειμένων ως επιστημονική δραστηριότητα**

Mantzavinos C. (2014): "Text Interpretation as a Scientific Activity", in: *Journal for General Philosophy of Science*, vol. 45, 2014, pp. 45-58.

**Θέμα 11: Radical Interpretation**

David Lewis (1983): "Radical Interpretation", in: *Philosophical Papers*, Vol.1, Oxford: Oxford University Press, pp. 108-121.

**Θέμα 12: Νατουραλιστική Ερμηνευτική**

C. Mantzavinos (2015): “Hermeneutics” in *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, forthcoming

**Θέμα 13: Ανακεφαλαίωση**

**E-class**

Password: Hermeneutics